

■ Πορευόμενοι ἐν Μετανοίᾳ καὶ Εὐχαριστίᾳ πρὸς τὸ Σπήλαιον τῆς Βηθλεὲμ (5')

Ἄς ὑποδεχθοῦμε τὸν Νυμφίον μας σήμερα μὲ ὑψηλὸ φρόνημα καὶ μὲ δοξολογίες

«Χριστὸς γεννᾶται, δοξάσατε· Χριστὸς ἐξ Οὐρανῶν, ἀπαντήσατε·
Χριστὸς ἐπὶ γῆς, ὑψώθητε· ἄσατε τῷ Κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ·
καὶ ἐν εὐφροσύνῃ, ἀνυμνήσατε λαοί,
ὅτι δεδόξασται».

ἽΟ Χριστὸς σήμερα γεννιέται, ἄς δοξάσετε Αὐτὸν οἱ Ἄγγελοι καὶ οἱ ἀγγελικῶς ζῶντες ἄνθρωποι· ὁ Χριστὸς σήμερα κατεβαίνει ἀπὸ τοὺς Οὐρανοὺς, ἄς προῦπαντήσετε Αὐτόν· ὁ Χριστὸς εἶναι σήμερα στὴν γῆ, ἄς ὑψωθῆτε ἀπὸ τὴν γῆινες μέριμνες, γιὰ νὰ ὑποδεχθῆτε Αὐτόν· ὁλοι οἱ λαοὶ τῆς γῆς ἄς ψάλετε δοξολογικὰ ἄσματα στὸν Κύριο, καὶ μὲ βαθειὰ χαρὰ ἄς ἀνυμνήσετε Αὐτόν, διότι μὲ τὴν Ἐνανθρώπησίν Του ἔχει δοξασθῆ ὑπέρμετρα.

ἽΟσίον Νικοδήμου Ἀγιορείτου,
ἽΕρμηνεία εἰς τὸν Εἰρμόν τῆς ἽΩδῆς Α'
τοῦ πεζοῦ Κανόνος τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως,
Ποιήματος ἽΑγίου Κοσμά τοῦ Μελωδοῦ

ἽΠὸ ποῖον ἄλλον πρέπει νὰ ζητοῦν ἄρτους οἱ χρεῖαν ἔχοντες τούτων, πάρεξ ἀπὸ τὸν ἄρτοπωλητήν;... ἽἩ ἀπὸ ποῖον πρέπει νὰ λαμβάνουν οἶνον οἱ ἐστερημένοι τούτου, πάρεξ ἀπὸ τὸν οἰνοπώλην;... ἽἈλλὰ καὶ οἱ χρεῖαν ἔχοντες νομίσματος χρυσοῦ καὶ ἀργυροῦ, ἀπὸ ποῖον ἄλλον πρέπει νὰ ζητοῦν τοῦτο, εἰ μὴ ἀπὸ τὸν ἀργυραμοιβὸν (σαράφην);

■ Οὕτω, παρομοίως καὶ οἱ θέλοντες νὰ πανηγυρίζουν καὶ νὰ ἐγκωμιάζουν τὰς τοῦ Χριστοῦ Ἑορτάς, ἀπὸ ποῖον ἄλλον πρέπει νὰ ζητοῦν Λόγους Πανηγυρικοὺς καὶ Ἐγκώμα, πάρεξ ἀπὸ τὸν τούτων πανηγυριστὴν καὶ ἐγκωμιαστὴν, τὸν μέγαν λέγω ἐν Θεολογίᾳ Γρηγόριον;

Διότι, οὗτος ὁ κατ' ἐξοχὴν λεγόμενος Τριαδικὸς Θεολόγος, ὅχι μόνον ἐστόλισε τὰς Δεσποτικὰς Ἑορτάς μὲ τοὺς ἰδικούς του Λόγους καὶ τὰ Ἐγκώμα, ἀλλ' ἔδωκεν ἄδειαν καὶ εἰς τοὺς μεταγενεστέρους νὰ κλέπτουν τὰ ἰδικὰ του λόγια καὶ ποιήματα μὲ μίαν κλεψίαν ἐπαινετὴν καὶ ἀκατηγόρητον, τὴν ὁποίαν ὅποιος ἐργάζεται, ὅχι μόνον δὲν ἐντρέπεται, ὡς οἱ κλέπται τῶν ἄλλων πραγμάτων, ἀλλ' ἐξεναντίας μὲ τὴν κλεψίαν αὐτὴν καλλωπίζεται.

Τί λέγω;... Ὁ γρηγόριος οὗτος νοῦς τῆς Θεολογίας δὲν ἔδωκε μόνον ἄδειαν εἰς τοὺς μεταγενεστέρους νὰ κλέπτουν τοὺς ἰδικούς του Λόγους, ἀλλὰ καὶ ἀκόμη τοὺς προσκαλεῖ μὲ φιλαδελφίαν ἀνεκδιήγητον εἰς τὸ νὰ φάγουν ἀκόρεστα τὸν νοητὸν ἄρτον τῆς σοφίας του, τὸν στηρίζοντα τὴν ψυχὴν, καὶ νὰ πίνουν τὸν γνωστικὸν αὐτοῦ οἶνον, τὸν εὐφραίνοντα τὴν καρδίαν, φωνάζων μὲ ὑψηλὴν φωνὴν

• τὴν μὲν ἐκεῖνα τὰ τῆς Σοφίας: «Ἔλθετε φάγετε τῶν ἐμῶν ἄρτων καὶ πίετε οἶνον, ὃν ἐκέρασα ὑμῖν» (Παροιμ. θ' 5)·

• τὴν δὲ ἐκεῖνα τὰ τῆς Ἀσματοζούσης νύμφης: «Φάγετε, πλήσιοι, καὶ πίετε καὶ μεθύσθητε, ἀδελφοί» (Ἄσμ. ε' 1)·

• καὶ ἄλλοτε ἐκεῖνα τὰ τοῦ Ἡσαΐου: «Οἱ διψῶντες πορεύεσθε ἐφ' ὕδωρ, καὶ ὅσοι μὴ ἔχετε ἀργύριον βαδίσαντες ἀγοράσατε, καὶ φάγετε ἄνευ ἀργυρίου καὶ τιμῆς οἶνον καὶ στέαρ» (Ἡσ. νε' 1).

Διὰ τοῦτο καὶ ὁ θεσπέσιος Κοσμάς, ὁ τῶν Ἱερῶν Ἑορτῶν Ἀσματογράφος καὶ Μουσηγέτης, μέλλων νὰ πανηγυρίσῃ τὰ σωτήρια Γενέθλια τοῦ Κυρίου, αὐτολεξεῖ ἐδανείσθῃ ὅλον τὸν παρόντα Εἰρμόν ἀπὸ τὸν δηθέντα μέγαν πανηγυριστὴν καὶ ἐγκωμιαστὴν τῶν Ἑορτῶν Θεολόγον.

Οὕτω γὰρ ἐκεῖνος προοιμοιάζει ἐν τῷ εἰς τὴν Χριστοῦ Γέννησιν Ἐγκωμίῳ αὐτοῦ: «Χριστὸς γεννᾶται, δοξάσατε· Χριστὸς ἐξ Οὐρανῶν, ἀπαντήσατε· Χριστὸς ἐπὶ γῆς, ὑψώθητε· ἄσατε τῷ Κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ» (Λόγος ΛΗ' Εἰς τὰ Θεοφάνια, εἶπουν Γενέθλια τοῦ Σωτῆρος, PG τ. 36, στλ. 312A, §1).

* * *

Πρέπει δὲ νὰ ἠξεύρωμεν, ὅτι κατὰ τὸν Δαμασκηνὸν Ἰωάννην καὶ τὸν Σχολιαστὴν τοῦ Θεολόγου Νικήταν καὶ τὸν Πτωχὸν Πρόδρομον

τὸν Ἐξηγητὴν τῶν Κανόνων, τὸ ὄνομα *Χριστὸς* δηλοῖ κυρίως τὸ **συναμφότερον**, ἦτοι τὸν Θεὸν ὁμοῦ καὶ ἄνθρωπον¹.

● **καταχρηστικῶς** δέ, ποτὲ μὲν αὐτὸ δηλοῖ τὴν Θεότητα μόνον τοῦ Χριστοῦ, ποτὲ δὲ τὴν ἀνθρωπότητα Αὐτοῦ·

● **διὰ** γὰρ τὴν ἄκρην καὶ καθ' ὑπόστασιν τῶν δύο φύσεων ἔνωσιν, μὲν ἔν καὶ τὸ αὐτὸ ὄνομα, ἦτοι τὸ *Χριστός*, καὶ αἱ δύο ὀνομάζονται φύσεις.

■ **Ὅταν** λοιπὸν ὁ Θεολόγος καὶ ὁ Ἱερός Κοσμᾶς λέγουν ἐδῶ: «*Χριστὸς* γεννᾶται», καὶ «*Χριστὸς* ἐπὶ γῆς», τότε τὸ, *Χριστὸς* δηλοῖ τὸ, *Θεάνθρωπος*. Ἐπειδὴ Θεὸς καὶ ἄνθρωπος ἐγεννήθη ἀπὸ τὴν Παρθένον², καὶ Θεὸς καὶ ἄνθρωπος ἐφάνη ἐπὶ γῆς·

● **ὅταν** δὲ λέγουν: «*Χριστὸς* ἐξ Οὐρανῶν», τότε τὸ, *Χριστὸς* δηλοῖ μόνον τὸν Θεόν, οὐχὶ δὲ καὶ τὸν ἄνθρωπον· **καθότι** ὁ Κύριος δὲν κατέβη ἀπὸ τοὺς Οὐρανοὺς φορῶν τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, καθὼς φλυαροῦσιν οἱ φρενοβλαβεῖς Ἀπολιναρισταί, κατὰ τῶν ὁποίων εἶπεν ὁ Θεολόγος Γρηγόριος:

«**Εἴ** τις λέγοι τὴν σάρκα ἐξ Οὐρανοῦ κατεληλυθέναι, ἀλλὰ μὴ ἐντεῦθεν εἶναι καὶ παρ' ἡμῶν, ἀνάθεμα ἔστω» (Ἐπιστολὴ α' πρὸς Κληδόνιον Πρεσβύτερον καὶ κατὰ Ἀπολλιναρίου, PG τ. 37, στλ. 182B)·

● **ἀλλὰ** κατέβη μὲ γυμνὴν τὴν Θεότητα, καὶ οὕτως ἐκ τῶν καθαρῶν

---

1. Ὅθεν ἔφη καὶ ὁ Θεολόγος Γρηγόριος: «*Χριστὸς* διὰ τὴν Θεότητα (ὠνομάσθη δηλ.)· χρίσις γὰρ αὕτη τῆς ἀνθρωπότητος, οὐκ ἐνεργεῖα κατὰ τοὺς ἄλλους χριστοὺς ἀγιάζουσα, παρουσία δὲ ὅλου τοῦ χρίοντος· ἥς ἔργον ἄνθρωπον ἀκοῦσαι τὸ χρίον καὶ Θεοῦ τὸ χριόμενον» (Λόγος Β' περὶ Υἱοῦ, PG τ. 90, στλ. 1093D-1096A, § λα').

2. Ὅθεν, οὐ καλῶς κατηγοροῦσιν τινες τὸ Θεοτοκίον ἐκεῖνο, τὸ λέγον: «Ἴθυνε πρὸς ταύτην δέ, ὁ ἐκ Σοῦ σαρκωθείς Θεὸς καὶ Ἄνθρωπος» (Θεοτοκίον Ἀναστασίμων Εὐλογηταρίων, ἦχος πλ. α'), ὡς οὐ καλῶς εἰρημένον· τὸ γὰρ *σαρκωθείς*, χρόνου ὄν περασμένου, δηλοῖ, ὅτι ὁ ἐκ Σοῦ γεννηθεὶς ἦτον Θεὸς ὁμοῦ καὶ Ἄνθρωπος, καὶ οὐ Θεὸς γυμνός, καθὼς ἔλεγον οἱ κατὰ φαντασίαν τὸν Χριστὸν ἐπιδημοῦντα φρονοῦντες, ἦτοι οἱ Μανιχαῖοι· οὐδὲ Ἄνθρωπος ψιλός, καθὼς ἔλεγεν ὁ Νεστόριος.

Οὕτω καὶ ὁ θεῖος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός εἶπεν: «Οὐ Θεὸν ἀσώματον, οὐδὲ πάλιν ἄνθρωπον ψιλόν, προήγαγεν (ἦτοι ἐγέννησεν) ἢ ἀγνή Κόρη καὶ σεμνή, ἀλλ' ἄνθρωπον τέλειον, καὶ ἀψευδῆ τέλειον Θεόν» (Κανὼν Ἀναστάσιμος, ἦχος πλ. α', Ὡδὴ θ).

Ἐπεξηγηματικὸν δὲ τοῦ, *σαρκωθείς* εἶναι τὸ *Θεὸς καὶ Ἄνθρωπος*, ἦγουν ὅστις εἶναι Θεὸς καὶ Ἄνθρωπος.

Μερικοὶ δὲ κατηγοροῦν τὸ Θεοτοκίον αὐτὸ κατὰ τὴν σύνταξιν· καθότι ἡ μετοχὴ *ρέυσαντα* δὲν ἔπρεπε νὰ συνταχθῇ μὲ τὴν αἰτιατικὴν τὸν Ἀδάμ, ὡς πόρῳ οὖσαν, ἀλλὰ μὲ τὴν δοτικὴν τῇ *Εὐᾶ*, ὡς προσεχεστέραν, καὶ νὰ εἰπῇ *ρέυσασθαι ζωῆς*· ἀλλ' ἴσως εἶπε *ρέυσαντα* διὰ τὸ μέλος.

αϊμάτων τῆς Ἀειπαρθένου Μαρίας τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν προσέλαβε, καὶ τὴν ἤνωσεν ἐν τῇ Ἑαυτοῦ Ὑποστάσει, γενόμενος τέλειος ἄνθρωπος.

* * *

α. Ὁ Χριστός λοιπόν, λέγει, *γεννᾶται σήμερον...*

Ὅθεν ἐσεῖς οἱ Ἄγγελοι, πρὸς Αὐτοὺς γὰρ στρέφει τὸν λόγον, οἱ ἐν τῇ Γεννήσει τοῦ Κυρίου αἰνοῦντες τὸν Θεὸν καὶ λέγοντες: «**Δόξα** ἐν ὑψίστοις Θεῶ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη» (Λουκ. 6' 14), *δοξάσατε*, ἥτοι δοξολογήσατε καὶ τώρα τὸν Θεόν.

Λέγει δὲ τό, *δοξάσατε* καὶ πρὸς τοὺς μεταχειριζομένους ἀγγελικὴν ζωὴν ἐν ἀνθρωπίνῳ καὶ ὕλικῳ σώματι, παρακινῶν νὰ δοξολογήσουν καὶ αὐτοὶ τὸν γεννηθέντα Δεσπότην.

β. Ὁ Χριστός, ἥτοι ὁ Θεός, ἦλθεν ἢ κατέβη ἀπὸ τοὺς Οὐρανοὺς.

Λοιπόν, ἐσεῖς οἱ δίκαιοι, πρὸς τούτους γὰρ ἐπιστρέφει τὸν λόγον, *προὔπαντήσατε* Αὐτόν, μιμούμενοι τὸν Δίκαιον Συμεών, τὸν ὑπαντήσαντα τὸν Κύριον, ὅταν εἰς τὸν Ναὸν ἐπροσφέρετο·

• **διότι** ἴδιον ἀχαρίστων δούλων εἶναι, τὸ νὰ μὴ ἐκβαίνουν εἰς προὔπαντησιν τοῦ ἰδικοῦ των αὐθέντου, ὅταν αὐτὸς ἔρχεται εἰς αὐτοὺς διὰ νὰ τοὺς εὐεργετήσῃ.

Ἐδανείσθη δὲ τοῦτο ὁ Θεολόγος καὶ ὁ Μελωδὸς ἀπὸ τὸ Ἀποστολικὸν ἐκεῖνο λόγιον τὸ λέγον: «**Ἐπειτα** ἡμεῖς ... ἀρπαγησόμεθα ἐν νεφέλαις, εἰς ἀπάντησιν τοῦ Κυρίου εἰς ἀέρα» (Α' Θεσ. 8' 17).

γ. Εἶτα λέγει, ὅτι ὁ Χριστός, ἥτοι ὁ Θεάνθρωπος, *ἐφάνη ἐπάνω εἰς τὴν γῆν*.

Λοιπόν, ἐσεῖς οἱ ἐν τῇ γῆ ἄνθρωποι *ὑψωθῆτε ἀπὸ τὰ γῆινα*, φρονοῦντες τὰ ὑψηλὰ καὶ μετεωριζόμενοι μὲ τὰ πτερὰ τῆς **Πράξεως** καὶ τῆς **Θεωρίας**· διὰ τοῦτο γὰρ κατέβη ὁ Θεὸς εἰς τὴν γῆν, ἵνα οἱ ἐν τῇ γῆ ἀναδῶσιν εἰς τοὺς Οὐρανοὺς.

■ **Ἐπειδὴ** κατὰ ἄλλον τρόπον δὲν ἐδύνετο νὰ γένη ἔνωσις Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἂν δὲν κατέβαινε μὲν ὁ Θεὸς ὀλίγον τι ἀπὸ τὸ ἰδικὸ Του ὕψος, δὲν ἀνέβαινε δὲ ὁ ἄνθρωπος ἐπάνω ἀπὸ τὴν ἰδικὴν του ταπεινότητα.

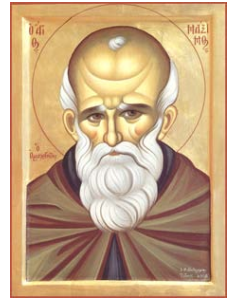
Ὅθεν εἶπεν ὁ Θεολόγος Γρηγόριος:

«**Τὸ** μὲν, καταβῆναι δεῖ Θεὸν πρὸς ἡμᾶς, τὸ δέ, ἡμᾶς ἀναβῆναι, καὶ οὕτω γενέσθαι κοινωνίαν Θεοῦ πρὸς ἀνθρώπους, τῆς ἀξίας συγκριναμένης. **Ἔως** δ' ἂν ἐκάτερον ἐπὶ τῆς ἰδίας μένῃ, τὸ μὲν, περι-

ωπῆς, τὸ δέ, ταπεινώσεως, ἄμκτος ἢ ἀγαθότης καὶ τὸ φιλάνθρωπον ἀκοινωνήτον» (Λόγος εἰς τὴν Πεντηκοστήν, PG τ. 36, στλ. 445B, § 16').

Ἔφη δὲ συμφώνως καὶ ὁ Θεοφόρος Μάξιμος:

«**Ο**ὐδέποτε ψυχὴ δύναται πρὸς γνῶσιν ἐκτανθῆναι Θεοῦ, εἰ μὴ αὐτὸς ὁ Θεὸς συγκαταβάσει χρησάμενος ἄφηται αὐτῆς καὶ ἀναγάγῃ πρὸς ἑαυτὸν· οὐ γὰρ ἂν τοσοῦτον ἰσχυσεν ἀναδραμεῖν ἀνθρώπινος νοῦς, ὡς ἀντιλαβέσθαι τῆς θείας ἐλλάμπυρος, εἰ μὴ αὐτὸς ὁ Θεὸς ἀνέσπασεν αὐτόν, ὡς δυνατὸν ἦν ἀνθρωπὸν ἀνασπασθῆναι, καὶ ταῖς θείαις αὐγαῖς κατεφώτισεν» (Περὶ Θεολογίας Κεφαλαίων Ἑκατοντὰς Πρώτη, PG τ. 90, στλ. 1093D-1096A, § 1α').

■ **Π**λὴν ἂν καὶ ὁ Θεὸς συγκαταβαίνει διὰ τὸ ἐνωθῆναι μὲ τὸν ἀνθρωπὸν ὑπὸ φιλανθρωπίας, ὅμως καὶ ὁ ἀνθρωπὸς πρέπει νὰ διάζῃ τὸν ἑαυτὸν διὰ τὸ ἀναβαίνει πρὸς τὸν Θεόν.

Ἔθεν, ὁ αὐτὸς θεῖος Μάξιμος λέγει:

«**Ἀ**λλήλων εἶναι φασὶ παραδείγματα τὸν Θεὸν καὶ τὸν ἀνθρωπὸν· καὶ τοσοῦτον τῷ ἀνθρώπῳ τὸν Θεὸν διὰ φιλανθρωπίαν ἀνθρωπίζεσθαι, ὅσον ὁ ἀνθρωπὸς ἑαυτὸν τῷ Θεῷ δι' ἀγάπης δυνηθεὶς ἀπεθέωσεν· καὶ τοσοῦτον ὑπὸ Θεοῦ τὸν ἀνθρωπὸν κατὰ νοῦν ἀρπάξεσθαι πρὸς τὸ γνωστόν, ὅσον ὁ ἀνθρωπὸς τὸν ἀόρατον φύσει Θεὸν διὰ τῶν ἀρετῶν ἐφάνέρωσε» (Περὶ Θεολογίας Κεφαλαίων Ἑκατοντὰς Ἑβδόμη, PG τ. 90, στλ. 1380B, § 8δ').

Καὶ πάλιν:

«**Ο** χωρὶς ἁμαρτίας γενόμενος ἀνθρωπὸς, δῆλον ὅτι χωρὶς τῆς εἰς Θεότητα μεταβολῆς τὴν φύσιν θεοποιήσει, καὶ τοσοῦτον ἀναβιδάσει δι' ἑαυτόν, ὅσον αὐτὸς διὰ ἀνθρωπὸν ἑαυτὸν κατεβίβασεν» (Περὶ Θεολογίας Κεφαλαίων Ἑκατοντὰς Τρίτη, PG τ. 90, στλ. 1204B).

δ. Τὸ δὲ «Ἄσατε τῷ Κυρίῳ πᾶσα ἡ γῆ», ἐδανείσθη ὁ Θεολόγος καὶ ὁ Μελωδὸς ἀπὸ τὸν 4ε' (95ον) Ψαλμὸν τοῦ Δαβὶδ, στίχος α'. οὕτω γὰρ αὐτολεξεὶ ἐκεῖ γέγραπται.

Προσαρμόζεται δὲ τὸ ῥητὸν τοῦτο καὶ εἰς τὸν παρόντα Εἰρμόν, διὰ τὸ φανερωθῆναι, ὅτι αὐτὸς εἶναι τῆς πρώτης Ἰσθῆς, τῆς ὁποίας ἡ ἀρχὴ εἶναι: «Ἄσωμεν τῷ Κυρίῳ· ἐνδόξως γὰρ δεδοξασται».

Ἔθεν, κατὰ τὴν Ἰσθὴν ταύτην, Ἄσατε, λέγει καὶ ὁ Μελωδός, εἰς τὸν γεννηθέντα Χριστὸν ὅλη ἡ γῆ, ἥτοι ὅλοι οἱ ἐν τῇ γῇ κατοικοῦντες ἀνθρωποὶ. Ἄλλὰ καὶ ἐσεῖς, οἱ διάφοροι λαοὶ τῶν Ἑθνικῶν, ὑμνήσατε αὐτόν, ὅχι μὲ ὀκνηρίαν καὶ λύπην ψυχῆς, ἀλλὰ μὲ προθυμίαν καὶ εὐ-

φροσύνην καρδίας· διότι Αὐτός εἶναι δεδοξασμένος.

* * *

Διὰ τί δὲ εἶπεν, ὅτι ὁ Χριστὸς γεννᾶται καὶ οὐχὶ ἐγεννήθη; οὐ γὰρ καθ' ἕκαστον χρόνον γεννᾶται, ἀλλ' ἅπαξ ἐγεννήθη.

● **Καὶ** ἀποκρινόμεθα μὲ τὸν Πτωχὸν Πρόδρομον, ὅτι οἱ ῥήτορες συνειθίζουσιν νὰ προφέρουσιν τὰ περασμένα πράγματα εἰς χρόνον ἐνεστῶτα, διὰ νὰ δείξουσιν αὐτὰ ὡς παρόντα εἰς τὰ ὀμμάτια τῶν ἀκροατῶν, καὶ ἀκολούθως νὰ κάμουν αὐτοὺς περισσότερον θεατὰς, παρὰ ἀκροατὰς.

● **Ἦ,** κατὰ τὸν Νικήταν, εἶπεν, ὅτι γεννᾶται ὁ Χριστὸς κατὰ τὴν σήμερον ἡμέραν, ἐπειδὴ τὴν ἰδίαν ἐκείνην ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐγεννήθη ὁ Χριστός, ἐπαναφέρει ὁ ἥλιος εἰς κάθε ἔτος διὰ τῆς κυκλοφορίας του.

* * *

Ἄλλὰ καὶ σύ, ἀδελφέ, μὴ παύσης δοξολογῶν τὸν γεννηθέντα Χριστόν, ὅχι μόνον μὲ **λόγια**, ἀλλὰ πολλῶ μᾶλλον μὲ τὰ **ἔργα**.

Πρόλαβε δὲ καὶ νὰ Τὸν ἀπαντήσης ἐξ Οὐρανοῦ κατερχόμενον διὰ τῆς πρὸς Αὐτὸν **Θεωρίας**· ὑψώθητι ἀπὸ τῆς γῆς καὶ τῶν γηϊνῶν διὰ τὴν ἀγάπην Τοῦ διὰ σὲ ἐπὶ γῆς κατελθόντος· ἄδε εἰς Αὐτὸν ἄσμα καινόν, καθὼς σὲ παρακινεῖ ὁ Δαβὶδ· ἄδε ὅμως πολλὰ καὶ ἀκόρεστα ἄσματα, καὶ μὴ χόρταινε ἄδων.

Ἐὰν οὕτως ἄδης, θέλει σὲ ἐνθυμηθῆ ὁ Κύριος, πρὸς ὅν ἄδεις, καὶ ἔχει νὰ σὲ ἐλεήσῃ, καθὼς σὲ θεβαιώνει ὁ Ἡσαΐας· **«Πολλὰ ἄσον, ἵνα σου μνεῖα γένηται»** (Ἡσ. κγ' 16).

□